

Kenneth Jonsson & Majvor Östergren, Ett vikingatida, irländskt mynt funnet vid Mullvalds i Ardre sn, *Gotländskt Arkiv*, 1984, sid 207-208.

Ett vikingatida, irländskt mynt funnet vid Mullvalds i Ardre sn

Ardre kyrka är en av Gotlands minsta och socknen hör också till de mindre på ön. De vikingatida guld- och silverfynden är likaså mycket blygsamma och utgörs endast av en armring i guld, vilken hittades på en åker vid Bringsarve år 1930, samt ett mynt som hittades 1894 (SHM 9810). När myntet skulle publiceras i serien "Corpus Nummorum Saeculorum" om de vikingatida myntfynden från Sverige (serien utges sockenvis av Kungliga Myntkabinettet i Stockholm) kunde det inte återfinnas och av arkivuppgifterna framgick endast att det var irländskt, medan närmare uppgifter om fyndort och fyndförhållanden helt saknades. Det har emellertid nyligen blivit möjligt att identifiera myntet tack vare påträffandet av en myntpåse med påskriften "Ardre". Påsen innehöll förutom myntet även en lapp med närmare fynduppgifter: "Hittadt vid dikesgrävning i Ardre, Mullvalds, i en åker gentemot grustaget (gravbacken) vid fattighuset." O W Wennerstens namn finns angivet på lappen och det är mycket möjligt att det var han som stod för fynduppgifterna.

Laga skiftet genomfördes år 1887 i Ardre sn och på skifteskartan finns det samfällda grustaget och fattighustomten utsatta en dryg km sydöst om Ardre kyrka. Gravfältet låg på grusåsen som följer vägen norr om fattighuset och har till stor del förstörts ge-

Mullvalds, Ardre sn. Foto Gunnel Jansson, ATA.

nom grustäkt. Numera är grustaget sedan länge igenlagt. "Åkern gentemot grustaget" avser möjligen den långsmala åker, vilken är belägen norr om landsvägen och som hör till Mullvalds 1:1 samt gränsar mot Alsarve 1:5. Av arkivuppgifterna framgår inte vem som hittade myntet och vid förfrågningar i trakten har det inte gått att få fram ytterligare upplysningar om fyndet. Eftersom det rör sig om ett enstaka mynt, som har påträffats i anslutning till ett gravfält, är det möjligt att det härrör från en bortodlad grav. Gravfältet är dock varken undersökt eller daterat. Samtidigt har myntfynden (även enstaka mynt) från vikingatiden genom senare års arkeologiska undersökningar nästan uteslutande visat sig vara boplatssfynd.

Det irländska myntet är präglat under vikingakungen Sihtrics regering i Dublin (993/4–1042) och kan dateras till omkring år 1000. Det är en efterpräglning av den eng-

elske kungen Ethelred II:s Long Cross typ som myntades ca 997–1003. Den irländska efterpräglningen har gått så långt att den anger den engelska myntorten Derby och myntmästarnamnet Giodwine (Godwine) på frånsidan. Den motsvarar nr 1 i Hildebrands beskrivning och väger 1,21 g och har 90° stämpelställning. Ytterligare fem exemplar av motsvarande typ och inskrifter är kända, och de tillhör den tid, då den annars inte speciellt omfattande myntimporten från Irland var som störst.

Vikingarnas betydelse och inflytande på Irland har ofta framhållits i skandinavisk historieskrivning, medan de i irländsk litteratur spelar en mera blygsam roll. Vikingarnas myntning i Dublin var emellertid den enda samtida på ön och pekar på deras handelskontakter och behov av mynt.

Kenneth Jonsson och Majvor Östergren